

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezeltől fogadhatók el.
 Észiratók nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilvántartás minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Elértesék a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A hazai ipar.*)

Valamennyi államgazdász és politicus egyetért abban s constatálja azt, hogy légió már is száma azoknak, a kik hivatva — hivatalosan előzőlötték a szellemi pályát; egy igénytelen irnoki állomásra száz pályázó is jelentkezik, s az ügyvédek száma évről-évre növekedvén már is megnehezítik illetve szigorubb feltételekhez kötik az ügyvedi diplomát. Nagyon helyesen. — Szükség van-e rendszabályra. Hadd jusson már eszébe a sok össel dicsekvő, nagy pipájú, de kevés dohányu magyarnak, hogy van más egyéb szintén tisztességes pálya és megélhetési mód.

Mert látunk jelenben rossz prokátort, ki ügyes üzletember lehetett volna, míg üzletembert kiből jó prokátor válandott, Egész lényök az azokra való rátermettségüket mutatja. Ezek pályájukat téveszték. Már ezeken nem segíthetünk, de segítsünk hát az utánuk következő generation.

Az bizonyos, hogy a melyik tanuló ifju 5-6 gymnasiumi osztályt végzett s bajusza már számbavehető s kezd belenőni az ifjak közé: akár van rátermettsége akár nincs, már szegyenlené az iskolát odahagyni, hogy talán iparos tanonczzá legyen. Aztán valljuk meg, gyakran a szellemi vezetők is méltánytalanul sőt gunynyal nyilatkoznak azon osztályról, mely többé-kevésbé a nemzet hasznos, munkás és értelmes tömbje. A gyenge tehetségű ifjuhoz a tanár urak gyakran így szólnak: „Dikics való önnek nem Horatius”, vagy: „Még czizmadiának sem való”, maguk pedig a szülék a gyenge tehetségű ifjut azzal rémítgetik, hogy odaadják, csizmadiák vagy „asztalos” inasnak. Tehát már a gyenge gyermekbe ellenszenvet csöpögtetnek az iparos pálya irányát. Az iparos pályát egy oly valaminek declarálják, a melyre iskolázott ember nem igen lép! Mintha oda elég jó volna

*) Mutatvány Kiss Endre ily című ismertetés véget beküldött röpiratából.

TÁRCZA.

A festészetről.

— Egervári P. Ágosttól. —

Alig lehet szebbet és elragadóbbat képzelni egy képtárnál; itt egy mythoszi jelenetet látunk a vásznan, ott egy világrázó történelmi eseményt, egy másik képen kedélyes életkép tűnik szemünkbe; ismét egy tájképre pillantunk, melyen a tenger sima tükré terül el; majd a délkör minden gyümölcsöt látjuk arany edényre felhalmozva, végül tekintetünk egy eszményi szép, mosolygó női arczképen pihen meg. Mennyi kedély s a gondolkodás hányféle változata lebeg el előttünk! Oly ember is, ki keveset ért a festészethez, az elragadtatás bámulatával telik el oly tehetség iránt, ki a lelke előtt lebegő eszméket megtestesítve élénk állítja.

Noha ily teljes műveltségben csak a nagyvárosi részesülhet, de a festészet fogalmát a szép-művészetek istennője egyes művekben s másolatokban a világ legkisebb zugába is szétvitte, s így mindenkinek hatalmában áll e bűvös világba bepillantani s mégis oly kevesen törődnek a festészet alapjának s alkotászeinek vizsgálásával.

A festészet minden művészet között legjobban feltűnteti a nemzetek műveltségi fokát és sajátosságát. A francziában látjuk a szenvedélyek játsszi mozgását, mely a legkisebb komikus vagy

a képezetlen üres fejű, tanulni nem akaró suhancz is! . . .

Az iskolai növendék tehát csak neki dül a magolásnak, bár nem tudja megemészteni a szellemi táplálékot; uszik-uszik . . . mig nem elül. Ezen elülést az osztályokban való megbuktatásnak nevezik. Jó ha ezt még mindjárt az *algymnasiumokban* alkalmazzák, de kell, hogy lelkiismeretesen és igazságosan. Mert ha már a felsőbb osztályokban teszik: büntetik a szülét is a növendéket is. Fáj már akkor elmaradni az osztálytársaktól s az iskolától, aztán jelentkeznek az ifjunál az *önérzet*, és szegyenpirral homlokán jelen meg itt is, ott is, mert, mert hisz ő . . . megbukott. A serdülő éveket már túlhaladta és akkor látja, hogy áldozata a rosszul választott pályának, talán szülei ambíciójának, mely a fiuban mindig „zsenit” látott. Iparos pályára nem (?) léphet, hiszen ajaka már derekasan pelyhedzik, iparos tanonczzá legyen? most? . . . hiszen szegyen lenne *ügy* találkozni valamelyik iskolatársával. Aztán a „mama” szerfölött ideges, elájulna azon gondolatra is, hogy az ő „Béla”-ját valamikor feltűrt, kormos karral, bőrkötényvel előtte látná, pörölyvel kezében, vagy a gyaluforgács közt, vagy ülve a „kerék-szék”-en. Hiszen nem arra nevelte őt! Őt a Héthárssy ivadékot; compromittálva (!?) lenne az egész familia, melyből fikusok, táblabirák sőt még egy *septemvir* is került ki. Nem, ezt a megaláztatást nem bírnák elviselni.

Ez *ál-szeméremérzet*; ez nem jól van így. Az iparos ép oly büszkén mutathat az előtte levő bőrkötényre s munkától megbarnult kezeire, mint az ügyvéd ékes diplomájára, a kereskedő czégtáblájára s a pap talárjára. Ezen nézet kell, hogy a társadalom minden osztályát kivétel nélkül áthassa, egy más pálya és működési körének méltánylása, becsülése s tudata annak, hogy a különböző pályán haladók mégis egy szerves egészet képeznek, s működésük az

pikáns jelenetből a legnagyobbszerűbe csap át s az angolban az eszme mélységét s nagyszerűre való törekvést, a németben az alaposságot s a tudomány és szép iránti erős meggyőződést. Az olaszban meglátszik az állami élet újjászületése, áthatva az ábrándozás és hev által. A szláv festészet most kezd fejlődni. Egyes festők művében erőteljesen nyilvánul a józú magyarság humorában s eredetiségében. A festészet ép oly szükséges a léleknek, mint a testnek a mozgás, vagy a szívnek a szerelem. A ki nem bír festészeti érzéssel, mindig bizonyos nyersséget hord magában.

A festészet magában foglalja az emberi műveltség öszletét, mert legjobban van képesítve az érzelmek kifejezésére s a tudományok legtöbbjét magához öleli szerető testvéreként, a mértan optika, vegyészet, természettan, természetrajz, történelem, filozófia, mind segédkezet nyújt a monumentális épület felemelésében s e tudományokkal foglalkozó szakférjak ne szeretnék a festészetet. . . .? A jogásznak főszerűsége az emberismeret s a festés mit kutat jobban mint az ember bensejét? s viszont minden tudomány érintkezik a festészettel, aztán mennyi üres hely van betöltve annak szívében, ki festőileg lát, mily kiapadhatlan forrása ez az érzelmeknek s szép eszméknek; költőt nem lehet képzelni e nélkül, Schakespeare, Scott, Valter, Dickens, Arany, Jókai műveiben meglepő festői vázlatokat találunk (az utóbbi kettő e pályára is készült.) A legnagyobb két szemlélő, a német lángelmék elsei, Goethe és Lessing nagy értekezleteket és mély

egyéni illetve a hazai társadalmi élet felvirágoztatása s jóllétének munkálatában kulminál.

A családi gyermeknevelés némely hibái.

Gyakran halljuk mondogatni, hogy ennek a családnak jól nevelt gyermekei vannak, vagy amazé ferde nevelésűek.

Csak e két mondatból is megérthetjük, hogy a gyermeknevelésben a tulsuly a család és miután minden családfő ott neveltetheti s illetve taníthatja gyermekeit, hol ő szerinte a legjobb nevelési elvek szem előtt tartásával oktatnak és nevelnek, ezek szerint még az iskolai nevelésért közvetve a családot illeti a felelőség. De bármiféle intézetben is neveltessenek a gyermekek, mégis, különösen a nevelés első szakában, tehát akkor midőn az elme a legfogékonyabb a külbehátások iránt, mégis, mondom, a családban uralkodó életnézetek és elvek lesznek a gyermekre elhatározó befolyásuk. Legyen azaz intézet bármily kifogástalan feladata megoldásában, a nevelés dolgában csak nagyon parányi rész illeti őt azon elvek megteremtéséből, melyet majdan a nevelvény mint érett egyén követni fog.

S különösen igaz a fenti állításom az intelligens osztály családjaival szemben, mint olyanokkal, hol az akarat és tehetség a legnagyobb mértékben van meg a gyermekre hatni s azt saját életnézetei szerint irányítani. Mert az alsó néposztály itt nem jöhet szóba, még pedig azért nem, mivel ott a gyermeknevelésével vajmi keveset törődnek, továbbá azért, mert azon családok ha akarnának is, különösen a nevelés mostani átmenő korszakában, nem képesek annyira hatni gyermekeikre, hogy azok állandó irányba tereltessenek. Itt az legtöbbnyire a véletlentől függ s a sarjadék gyakran maga sem volna képes megmondani, kinek befolyása alatt örökölte e vagy ama tulajdonságát. Továbbá itt az iskola is nagyobb befolyással rendelkezik s ez nem tulajdonítható másnak, mint azon egyszerű oknak, hogy alacsony értelmi fokuknak az iskola eléggé képes imponálni. S itt csak egy a baj e tekintetben s ez az, hogy a gyermek azon korig mig tankötelezett évét eléri, egészen elhanyagolják, vagy pedig a számtalan akadályok miatt vagy nagyon kevés, vagy éppen semmi időt sem tölt az iskola nevelési hatása alatt.

Hagyjuk azonban ezt, mivel itten úgy sem

értelmű bíralatokat irtak a festészetről, melyek kifejlesztették a szépről s a plasztikáról való fogalmakat. Homer négy sora után Phidiasz úgy átszellemült, hogy nem kellett egyebet tennie, csak másolni s oly világhírű szobrot alkotott Jéusznek, hogy a ki rápillantott, az isteni felség jelenlétének érzetében a földre borult, a porban imádtta Zeüszst s nem merte többé a szoborra emelni tekintetét. Sőt a tudomány mai állásában, midőn lerázta a szárazság bilincset, nem nélkülözheti a festészeti ismeretet, mert a tudomány is esztetikailag összefüggő egészet alkot, tárgyait, fogalmait vagy alakjait csoportokba szedni s jellemző színeivel felruházni s így válik élvezetessé.

Mily diadalt ült a középkorban a belforrongások és külső vész daczára is Olaszországban a művészet, a szépek s a magasztos eszmék hogy lángoltak a népben! s a festészet, mely ebből szívja éltető elemét, óriássá fejlett, úgy hogy az olaszt századokon át ugyszólván mi sem vigasztalta, de ha festészetére tekintett, lelkesülve érezte, hogy nemzete nagy s a jövő nyitva áll előtte.

Az ó-görögök s rómaiak nagy férfiaknak már életökben szobrokat emeltek s a nagy eszményeket s harczokat kifaragták s lefestették, úgy hogy ezrével voltak a közhelyeken s termekben s az élőkét a művészet szelleme tüzelte a hazafiságra s az ifjak ezen érzés befolyása alatt törekedtek a halhatlanság s dicsőség koszorúja után.

Mit tesz az angol, francia és német! Minden alkalommal emeli művészetét, tudományos vagy új vállalat a közéletben, egy társadalmi

lesz az másképen, míg népevelésünk valamiképen nagyobb lendületet nem nyer, de forduljunk az értelmiség családi neveléséhez, mint a mely akar és képes tenni ezen a téren sokat és igen sokat, csak hagyná el azon ferde fogásait, melyekkel gyakran nemcsak saját édes magzatját, de a társadalom egy nagy részét teszi elégedetlenné vagy éppen boldogtalanná.

Lenne csak a család eléggé méltányos s e tekintetben hallgatna egyedüli illetékes és szakavatott tanácsadója, az iskolára, mint a mely semmi esetben sem akar kárára lenni. meglátná, mennyivel inkább érne célra akkor gyermekei jólétének munkálásában, mert csakis a család és iskola összhangzó működése mutat-hat áldásos eredményt a gyermeknevelésben. Egyedül egy sem működhetik sikeresen, annál inkább nem pedig akkor, ha a család lerontja azt, mit az iskola épít.

(Vége köv.)

A kivándorlási ügyhöz.

Amerikába és Angliába kivándorolt atyánkfiairól sok minden félt beszélnek itt ott és sokat írnak a lapok, a nélkül, hogy biztos adatokkal bírtunk volna a kivándoroltak számáról, és azok keresetéről.

Minthogy ezen kivándorlási ügy iránt fellelte érdeklődöm, és azt folytonosan éber figyelemmel kísérem, — legközelebb két érdekes összeírást fogantatosítottam, melynek eredményeként A) és B) alatt két kimutatást van szerencsém a tekintetes szerkesztő urhoz beküldeni, úgy hiszem, hogy annak tartalma mindenkire meglepően fog hatni.

Az A) alatti kimutatás előtűnteti a kivándorlottak számát f. évi február hó utóljáig, mely kimutatásban felette feltűnő a besorozott katonák és hadkötelesek száma. Valjon mit fog ehhez mondani a Reichs-Kriegsministerium? feltűnő továbbá a férfi munkaerő száma, melynek hiányát birtokosaink minden esetre megérezendik.

Amennyire szomorúan hát az emberre az A) alatti kimutatás, melyből azt a tanúságot merítjük, hogy népünk nem győzve a tulságos terheket, kénytelen kivándorolni, s jobb hazát és megélhetési módot keresni, — annál inkább kell, hogy megleljen bennünket a B) alatti kimutatásban előtűntetett pénzmennyiség, melyeket kint lévő népünk oly rövid idő alatt bekeresett, és övének felségelésére haza küldött, — ebből ismét az a tanúság, hogy népünk dolgozni tud, és akar, csak kereseti módot kell neki nyújtani.

Nem bocsátkozom további fejtegetésekbe és magyarázatokba, mert két rendbeli kimutatásom a kivándorlási ügyről kellő felvilágosítást ad.

Kimutatása

az Amerikába és Angliába kivándorolt egyéneknek f. 1881. évi febr. utóljáig. 56 községből.

A kivándoroltaknak száma			A kivándoroltak között vannak		
férfi	nő	Összesen	a közös hadke-reghoz és hon-védéshez besorozott katonák	Olyanok, a kik hadkötelezettségnek nem tartoznak elözet	a férfiak között 16 éven felüliek
1132	181	1313	202	173	1103

esemény sem jöhet létre e nélkül. Ujabb időben a művészet meglepő emelkedését ennek lehet köszönni s tán a német tesz érette a legtöbbet. A germán művészet büszkén hirdette létezését, mindenütt ott lengeti hatalmas szárnyait, jele a mult évi 25 éves bűcs, jubileum, oly fénypontra s hírnévre csakis a festészeti alkotás emelte s annyira belátják a festészet szükségét, hogy alig van csak félig művelt férfi s nő is, ki ne gyakorolná a festészetet s ha nem is viszik művészi tökélyre, de ezáltal annyira megszeretik, hogy a benne kimagasló egyéneket jobban tudják méltányolni s pártolni.

Magyarország elvan ismerve kiváló festési tehetséggel bíró népnek, műveit bámulják a külföldön, de eddig úgy elhanyagolta festészetét s oly keveset tett érte, hogy a nyomasztó viszonyok mellett a kevés kifejtett tehetség is kénytelen volt külföldre menekülni, hol félt volt, hogy elveszti művészetének nemzeti jellegét, elkorcsul s nem lesz a mienk.

Mi másképp van mostan! A nemzet felocsúdtott alétságból, kinyújtja kezét, hogy művészetét magas polczra helyezze, minden művelt ember keblében köteletségérvé válik, hogy előmozdítsa e szent célt. De kit is ne lelkesítne, ha rá néz egy Munkácsira vagy Zichyre s ne óhajtáná, hogy a hazának több ily fia legyen? Minden megye és tekintélyesebb város siet áldozatot hozni képzőművészeti célokra. A szép és nagy eszmék utáni törekvés, annak létesítéseérti küzdelem, kitartás és áldozat tesznek egy nemzetet függetlenné és nagygyá!

Jegyzet: A kivándoroltak f. évi február hó végeig irattak össze; márczius 11-ke óta már számosan vándoroltak ki.

Mult 1880. évi május 20-án csak 717 kivándorolt volt összeírva s így a kivándoroltak száma nem egészen 10 hó alatt 600-al szaporodott.

Az összeírás márcziushó 11-ke óta folytatatik s így a kivándoroltak száma ezután rendszeren nyilván lesz tartva, — az időközben hazaérkezők a számból le fognak vonatni.

Feltűnően nagy a besorozott katonák száma, — az utolsó rovatban előtűntetett 1103 szám, kimutatja az e járásban hiányzó férfi munkaerőt, t. i. a 16 éven felüli férfiakat.

Kimutatása

azon pénzösszegeknek, melyek Amerikából és Angliából posta útján az alább kiírt években küldve lettek. ugymint Varannó, Soókut, Hahnusfalva, Szacsúr, Nagy-Dobra és Girált községekben levő postahivatalokhoz.

Beérkezett pénzösszegek						
1879. évből		1880. évben		1881. évben		Összesen
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt
14,810	59	63,695	53	16,401	58	94,907
				csupán január és február hónapokban		70

A fentebb kimutatott 94,907 frt 70 krban nincsenek bevéve azon összegek, melyek ajánlott levelekben küldettek, valamint oly összegek sem, melyek egyes hazaérkezettek által hozottak haza, — továbbá a küldött „bon“-ok értéke sem foglaltatik a fentebbi összegekben, mert ezen „bon“-ok bécsi vagy budapesti bankházaknál váltattak be. Mindezeket belé számítva, a küldött pénz értéke meghaladja jóval a 100.000 forintot.

Kelt Varannón, 1881. márcziushó 7-én.

Füzesséry György, szolgabíró.

Különfelék.

A városi képviselő testület köréből Az Ó-Kaszinó épület építésének kérdése képezi most itt a legfontosabb tárgyat. A közelebbi ülésben a kölcsön beszerzése és fölvételére egy három tagu bizottság lett kiküldve, mely azzal lett megbízva, hogy magát a tekintélyesebb pénzintézetekkel érintkezésbe téve, az előnyös ajánlatokat a képviselő testületnek azonnal jelentse be. A küldöttség a kellő lépéseket már meg is tette. Hir szerint kilátás van arra is, hogy a város két nagy katonai laktanyát fog építeni; Erről majd annak idején.

Athelyezés. Szvoboda Román helybeli kir. törvényszéki telekkönyvvezetőt a m. kir. igazságügyminiszter az esztergomi kir. törvényszékhez helyezte át. Mig az itteni törvényszék egy szakmájában jártas, tevékeny hivatalnokot veszített, addig az esztergomi törvényszék hasonlóságában épp ilyen egyént nyert benne.

Még egyszer. Multkori felszólamlásunk a mikor a Friedman-féle kávéház melletti utcában diszgelő skandalózus ronda szemetre hívtuk fel a rendőrség figyelmét, ugylátszik: elhaló hang volt a pusztában. Nem tudjuk: indolencia, avagy reglencia akar-e ez lenni az illető fórum részéről: annyit azonban értésül adhatunk, hogy ha nem elég fel szólalni egyszer, nem leszünk restek felszólalni — tiszser. Sok ilyen tisztátalan helyekre mutathatnánk ujjal; de azt hisszük, egy szóból százat is meg lehet érteni.

A hal-Piacz mellett, ha el megy az ember, akaratlanul is megbosszankodik, látva azt, hogy a legparányibb, alig két hüvelyk hosszású halacska halmaza képezi itt az adás-vevés tárgyát. Rendőrt ugyan látunk itt időről-időre „posztolni“, de ez vagy nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy az ily apró halak árulásának gátat kellene vetni. Hát bizony el lehet pedig azokat minden tiltakozás daczára konfiskálni, hogy az ilyenek kihalászásától menjen el az illetőknek egyszer-mindenkorra a kedvök.

Nagyobb mérvű tolvajlások vitettek végre városunkban a közel napokban; mig végre a rendőrségnek sikerült az azoknak rendezőjét ifj. Urbán Károly helybeli exczipész személyében becsipni. Nevezettnek abban tett kedve, hogy ahol szerit tehetné, a padlásokon tett látogatást s ilyen helyekről többnyire ruhaneműeket kerített birtokába. A vizsgálat folyamán az kezd kiderülni, hogy egész kompánia állott szövetségbe, a kik mesterségüket üzletszerűen gyakorolták.

Helyreigazítás. A mai műkedvelői előadásra vonatkozó közleményünket azzal igazoljuk ki, hogy abban ifj. Farkas Lajos-né urnó Kálniczky Ilona és de Rivó Ilona kisasszonyok nem működnek közre. A női szerepeket a szintársulat itt maradt női tagjai fogják betölteni.

A katona sorozás az ujhelyi járásban tegnap reggel, vagyis folyó hó 8-án vette kezdetét.

A Tisza árja ismét oly fenyegetőleg lépett fel mint 1879-ben, midőn Agárdnál a töltést elszakítván, sok százezer holdra menő mivelés alatti földet borított el. A veszélyes pontokon a legéberebb felvigyázat van s ugy a hatóság, mint a tiszaszabályozási társulat mindent elkövetnek, hogy a katasztrófa mely idáig még nem következett be, — elkerültessek.

Véres verekedés színhelye volt a mult csütörtöki országos vásárkor Király-helmecz. Négy községbeli legénység, száma mintegy hatvan, nyolczvan, az ital tulságos élvezésétől neki bősziülve, botot ragadtak egymásra s a legszilajabb brutalitással irtóztató vérengzési műveletet kezdtek. A feldühült tömeg — mint rohanó áramlat — megtámadta a békés vásárosokat, ütött, vert, tiport mindent, a mi csak utjába akadt. Az emberek kénytelenek voltak szét futni, hogy életüket megmenthessék. Felforgatott sátrak, véres koponyák hirdették az örült tömeg eszeveszett brutalitását. Biztos adataink még nincsenek; de valószínűleg több emberélet is esett áldozatul. A közbiztonság embereiből — állítólag — egy szál sem volt jelen, mert ezek a Tisza áradásához voltak kirendelve.

— **A kassai ügyvédi kamara** mult vasárnap tartotta a városház nagy termében választó közgyűlést. A zempleni kartársak öt tag által voltak képviselve, helyből 40—50 tag volt jelen. Az igazságügyminiszterhez intézendő évi jelentés csekély pótlással, elfogadtatott. Külön felterjesztés intéztetik aziránt, hogy a proponált közjegyzői hitelesítési kényszer elejtessék, s hogy a kinevezéseknél a folyamodó ügyvédek, félig iskolázott egyének mellett is, szisztematicze ne melőztesse-nek. Megbizottat a választmány, hogy még egyszer és utoljára panaszképen s orvoslás végett sorolja elő mindazon sérelmeket, melyeket a legutóbbi időben a törvényhozás a jogszolgáltatás hátrányára csak azért létesített, hogy a nem szeretett ügyvédi kart sujtja s megélhetését semmivé tegye. Ezek után helyben hagyattak a mult évi számadások s megállapítottat a jövő évi költségvetési előirányzat, majd Papp Sándor indítványára elismerés szavaztatott a tisztikarnak és választmánynak, hogy a leszállított tagdíj mellett nemcsak vezetni tudta az ügymenetet, hanem tőkésített is. Baross elnök tisztársai s a választmány nevében megköszönvén a bizalmat, lemond s Komjáthy Lőrincz korelnöklete és dr. Kovácsy Pál korjegyzősége mellett megejtetnek a választások, melyek eredménye következő: Beadatott részint személyesen, részint zárt levélben 111 szavazat. Elnök lett Baross László 110, elnökhelyettes: id. Farkas Lajos 104, titkár: Kiszely József 110, ügyész: Bulyi Dezső 111, pénztárnok: Hamar Ferencz 109, választmányi rendes tagok: Ambrózy Nándor 108, Bajusz József 108, Benczur Géza 107, Barthos Tivadar 103, Kálniczky Károly 107, Kytka Ferencz 105, Papp István 104, Timkó József 103, póttagok: Demeczky Pál 100, Kruzsllyák József 101, Hedry Lőrincz 84, Lukovics Géza 101 szavazattal.

Közönséges levelek elveszésének okairól egy lipcsei napilap a következő érdekes, s minél szélesebb elterjedésre érdemes cikkekért tartalmazza. A kik csak leveleket irunk vagy olyanokat kapunk, mindnyájunk előtt tudvalevő dolog az, hogy közönséges levelek a postai szállítás alatt elvesznek, a mi által már nem egyszer érzékeny vesztesség érte egyikünket-másikunkat. Azon hiszemben vagyunk tehát, hogy szolgálatot tesznek szíves olvasóinknak, ha egyes módokat ajánlunk, a melyek felhasználása mellett az elveszések, ha nem is egészen megszüntetve, de mindenesetre a ledritkábbakká lesznek téve. Azon borzasztó mennyiségű közönséges leveleket, mik naponta feladva lesznek, a posta sohasem fogja tudni nyilvánlatban tartani, elveszésük nyomára tehát a postahatóság csak a legkevesebb esetekben fog akadni. E helyütt azzal igyekezett biztonságot nyújtani a leveleknek, hogy az illetéktelen felbontást, valamint a levelek elszikkasztását a legszigorubb büntetéssel sujtatja. Mindamellert elég elveszés fordul még mindig elő. A közönség bizalma a posta iránt ily esetek következtében minduntalan meg lesz ingatva, habár a hiba a legtöbb esetben egyedül magát a feladót terheli. Sajnos, hogy van még mindig egy osztálya a levélíróknak, kik meg sem irt levelekről állítják azt, hogy a postára feladták, s állítják ezt pusztán csak azért, hogy lustaságot ne vethessen szemükre a címzett. Ez mindenesetre sajnálatos osztály, de létezésök eltághadhatlan. Nem gondolják meg azt, hogy ily vád kimondásával egész rakás hivatalnokot gyanuba képesek hozni s egyszeruen csak jó kifogásnak tartják. E körülményről azonban csak azért emlékeztünk meg, hogy kimutathassuk azt, miszerint a levelek elveszéséről szóló panaszoknak mindig csak bizonyos elővigyázattal adandó hitel. De miután tény az, hogy levelek csakugyan elvesznek, annak más oka is kell hogy legyen. Mi tehát az ok? Egyes postai tisztviselők maga-megfelelkezése-e mindig? Bizonyára nem! Sok esetben, ha a feladó magát megakarja óvni levele elveszésétől, szükséges, hogy csak teljesen megbízható küldöncz-

czel küldje azt a postára vagy a levélgyűjtőszek-
rényhez, mert bebizonyított tény az, hogy elve-
szett levelek legtöbbször a postai hivatalnokok
kezébe nem kerültek. A levél tehát csak oly
egyénnek adandó át feladás végett, a kiből a
levélirő tökéletesen megbizhatik. Másodsorban
azzal védheti meg az ember magát az elveszé-
sektől, ha levélét nem mindenféle furcsábbnál-
furcsább alaku borítékba, hanem egyszerűen a
postai vagy annak formájára előállított borítékba
helyezi. Mert különösen az apró borítékokkába
helyezett levelek vannak kitéve azon veszélynek,
hogy keresztötési küldeményekbe csuszhatnak be,
amidőn csakis az illető átvevő becsületességétől
függ, hogy a posta hibája s akarata nélkül hozzá
jutott levélkét a postára újra feladja-e? Excent-
rikus levélborítékok használata mindig megbö-
szulhatja magát a levélirő; a levelek tehát csak
oly alaku borítékokba helyezendők, melyek ke-
resztötési küldeményekbe be nem csuszhatnak,
a mivel azonban nincs az mondva, hogy a ke-
resztötési küldemények is ne szalagoztassanak
ugy, hogy azokba levél véletlen be ne téved-
hessék; ha ezt megtesszük, az elveszett levelek
száma ismét tetemesen leszállyva leend. Egy kis
része a leveleknek, s ez a legkisebb rész, sajno-
san constatáljuk, hogy tényleg a postahivatalbe-
liek leginkább a szolgazemélyzet által lesz elve-
szetté téve. De mi okozza e sikkasztást? Egy
egyszerű, közönséges levél semmi esetre sem
bírhát oly kiváló vonzerővel, hogy elcsábítsa az
illetőt oly tetterre, a melyről már előre tudhatja,
hogy következménye a legszigorubb büntetés s
az azonnali szolgálatvesztés lesz. A sikkasztás
oka tehát egyedül a közönség, mely közönséges
levelekben pénzt s pénzértékűt küldözget. A köz-
önséges levelek elsikkasztása soha vagy csak
végtelen ritka esetben fordulna elő, ha a közön-
ség a közönséges levelet csak valódi feladatának
megfelelőleg használná fel, ha különféle értékes
tárgyakat is téve bele, nem látná azt el oly von-
zerővel, melynek gyenge lelkiismeretük sokszor
ellenállani képtelenek. A csekély megtakarítás a
levéldíjnal, a közönséges levelek illetén felhasz-
nálását sem eddig, sem ezutánra nem fogja soha
igazolni s helyesíthetővé tenni.

A „Hymen“ lapja élén, jelenti, hogy a He-
vesi József által szerkesztett „**Vasárnapi Lapok**“
a jelen számtól kezdve beléolvadt. A „Hymen“ elő-
fizetési ára negyedévre (még januártól teljes szá-
mok is megrendelhetők) 1 frt, félévre (január-ju-
nius vagy ápril-szeptember) 2 frt, a 7-ik számtól,
melyben az új regény kezdődött, a 13-ikig 50 kr.;
mely (Budapest, VI. Gyár-utca 15. sz. I. em.)
a „Hymen“ szerkesztőségébe küldendő. A ki elő-
fizet, a házassági hirdető rovatot ingyen használ-
hatja, s egy nagy tárgynyerelemény-sors-
játékra szóló sorsjegyet ingyen kap rendkívüli
kedvezményül.

CSARNOK.

Rokonszeny és ellenszeny.

A teremtés koronája — az ember — oly
bámulatra méltó titokszerű erőket tüntet fel
egész valójában, melyeknek mivoltát az ész tán
soha nem leend képes világosságra hozni s me-
lyek közül az orvosi phisiologia eddigelé csak
tapogatózik s a psychologia követvén őt, vakot
vak vezet.

Ide tartozik testi szervezetünkben működő
azon érzélem erő is, amit mi rokonszeny- és
ellenszenynek nevezünk.

Létezését ezen érzelemereinek mindenki sa-
ját egyéni tapasztalataiból tudja, de annál keve-
sebbet tudunk természetének mivoltáról. A nyug-
hatatlan emberi elme kitanulmányozta a villamos-
ság és delezesség vonzó és taszító erejének ál-
potát s működésének processusát, elő tudja azt
idézni s parancsolni neki; de azon érzelemereit,
mely által nemcsak más emberekhez, de egyéb
élő vagy élettelen tárgyakhoz viszonyunkban is
vezéreltetünk, semmi törvény alá nem vethetjük
Mindazonáltal nagy valószínűség van azon felte-
vésben, hogy miként a természet egyéb erői,
épp úgy ez is határozott törvények utait követi.
De ki tudja, melyik kor fogja e törvényeket
felfedezni s ezek segítségével az emberi természet
más csudálatos rejtvényeit is tán megoldani.

Nem csak a lélek, de mindegyik érzékünk
bir rokon- és ellenszenyvel s az is lehet, hogy
érzékeink érzékelési képezik fundamentumát lel-
künk eme hajlandóságának. Vagy az is lehet
ismét, hogy egy hatodik érzék létezik bennünk,
melynek azonban működés csak bizonyos időköz-
zökre esik.

De mind ezen hypothesisek legkevésbé
segítik elő a fontos kérdés megfejtését, sőt arra
utalnak bennünket, hogy várjunk oly szerencsés
pillanatot, mely értelmi szemeknek betekintést
enged, majd a rokon- és ellenszeny, e különös
érzemi erő hatalom körébe.

Bizonyos embereknek egyes tárgyak iránt
érett ellenszenyére vonatkozólag érdekes példá-
kat olvashatunk Scaliger Caesar tizenhatodik szá-
zadbéli híres francia tudós „Exercitacions contre
cardau“ című munkájában, valamint De-Lankra
jeles irónál. Ezek közül felsorolok egynehányat.

Medici Katalin udvarában volt egy udvar-
hölgy, aki nyomban ájulni kezdett, ha viruló
rózsa szaga orrát megütötte. Egy francia vár
főnökét pedig a legerősebb göröcsök fogták elő,
mihelyt ponty ikrát látott. Ugyanazon időben,
írja Scaliger, élt egy nő is, aki egész idegrend-
szerében reszketni kezdett a főtt rák látára.
Rotterdami Erast annyira ellenszenyvel viselte-
tett a hal iránt, hogy ha csak szagát érezte
— tüstént kilelte a hideg. — Paré (Ambroise),
a híres francia sebész azt állítja, hogy sok embert
ismert, akik az angolna egyszeri megpillantásától

komolyan megbetegedtek. Scaliger József, a fent
említett irónak fia, egy kanál tejet nem nyelhe-
tett le anélkül, hogy erős göröcsi ne lettek volna.
Ezen általánosan kedvelt és hasznos táplalék iránt
még többen is, hasonló ellenszenyvet éreztek.
Kardo nagy ellenszenyvel volt a tojás iránt,
maga pedig Scaliger Caesar a hal, eme jó táp-
lalék iránt.

Jagello László, lengyel király, annyira nem
kedvelte az almát, hogy annak szagát négyszob-
ban át is megérzé. D. Ferencz, király titkára,
mihelyt almát látott az orrából a vér kezdte
folyni. XIII. Henrik, francia király egy perczig
nem volt képes lenni azon szobában, a hol
macska volt. Hasonló ellenszenyvet érzett a macs-
kák iránt Schomberg, a híres marschal. Ferdinand
császár a lotharingiai cardinalisnak bemutatott
egyszer egy udvarmestert, kinek, ha macska
nyávogását hallotta, rögtön az orra vére indult
meg. De-Lankra egy igen művelt ügyvédől
jegyezte fel, hogy a sundisznó láttára eszt veszíté
és vagy három évig mindig azzal bibelődött, hogy
szurós állat bensejében van. Egy hős katona IV.
Henrik idejében nem volt képes kiállni az eger
látását: sápadozott, reszketett. Ujból Scaliger
hoz fel egy férfit, ki ha meghalotta a sármány
pityengését, naphosszat sirt. Chrisipp, a böl-
csész annyira ki nem állhatta a bókólo hajlongá-
sokat, hogy földre rogyott, mihelyt valaki haj-
longa előtte. Magam is fölötte irtódom a hajtól,
ha azt valahol szét szórva látom s ha az asztal-
nál, három napra is elvesztem az étvágyamat.

E tárgy tanulmányozása az orvosi tudom-
ánynak nagy gondot adhat, mi laikusok csak
vonitunk reá.

Szerkesztői üzenet.

Vidéki levelezőinket szívesen kérjük, hogy törjék meg
a csendet. Ha nincs bál, akad más közérdekű dolog, amivel
hébe-hóba beköszönhetnek nálunk.

Nyilttér.

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERŰFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Walle, Budapest.

Kapható minden gyógyszeriarban és ásványvíz-
kereskedésben.

6-14

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMER.
Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

H i r d e t m é n y e k.

Cs. kir. kiz. szabadalmazott

Patent disz evőkészlet.

A patent disz-evő-készlet a legújabb, legeg-
szobb és legjobb mindennapi használatra. Feltétlenül leg-
szébb éke egy háztartásnak. Az alább felsorolt evőszköz
minden darabjában mint kés, villa, kanál stb. a leg-
sikerültebb **utánzata adrágaköveknek** mint: Ame-
thyst, Opal, Saphir, Rubin és Smaragd van foglal-
va. Va amennyi itt jelzett tárgy egészben ezüst fehér
érezből áll s azt évek hosszú során használatközben is
megtartja. Az alább felsorolt tárgyakért **10 évijö-
tállás** vállaltatik. Következő 24 db. patent disz-
evőszköz ára összesen **3 frt 75 kr.** és pedig:

6 darab Patent disz-asztali kés.

6 Patent disz-asztali villa.

6 " Patent disz-evőkanál.

6 " Patent disz-kávékanál.

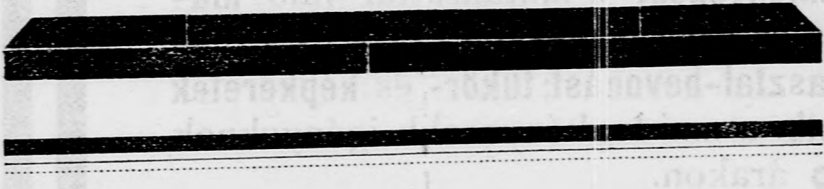
Az összes 24 darabnak mesésen olcsó ára csak
3 frt 75 kr., melyért hogy ezüstfényű arad írásbeli
jótállás vállaltatik. Ezen evőszköz-
készletet 48 dbnak vételénél ehez készült diszes Carton-
ban küldjük meg és pedig az összes 48 dbot 7 frtért.
Ezenkívül: egy darab Patent disz levszedőkanál
50 kr.; tejszedő, patent 35 kr.; főzelék-kanál, súlyos
patent 45 kr.; nagy táleza 90 kr.; 1 tejes-kanna,
középnagy 2 frt 50 kr.; 1 thea-kanna, közép-
nagy 3 frt; 1 ezukor-szelence, fedővel mintázott
2 frt 40 kr.; diszes asztali gyertyatartó, magas, góthiz-
lésben 1 pár 2 frt 25 kr.; ugyanaz finom véséssel
3 frt 25 kr.; só-és borstartó 60 kr.; ezet- és olaj-
tartó, 2 részben metszett kristály üveggel 3 frt 50 kr.,
négyes 4 frt 75 kr.; gula alaku asztali gyufatartó
1 frt 20 kr.; burnót-szelence, vése rugó-fedővel 1 frt
25 kr.; üveg-dugasz, tréfás alakokkal 3 drb. 60 kr.
Ezen kívül sok ezer másféle tárgy tiz évi jótállás
mellett, ugy kitűnő minőségűk, mint fehérén maradá-
suk tekintetében.

Megrendelések postai utánvét mellett, vagy
az árák előleges beküldése után a leggyorsabban
teljesítetnek. — Levelek czimzése:

Blau & Kann, General-Depositeure,
Wien, I., Heinrichshof.

NB. Ezer köszönő és elismerő irat áll irodánkban betekintés
vágótt. Utánzatok és hamisítások törvény szerint bün-
tettettek.

5-10

301. szhoz.
1881.

Árlejtési hirdetmény.

A vallásalap kegyurasága alatt lévő zemplénmegyei
hrubói róm. kath. templom és paplaknál szükségelt helyre-
állítási munkálatok a nagyméltóságú m. kir. vallás és közok-
tatásügyi ministerium f. évi február hó 2-án kelt 3091. számú
rendeletével 1123 frt 70 kr. költségösszeggel és a hívek által
természetben kiszolgáltatandó 237 kézi és 87 igás napszámmal
engedélyeztetvén, — e munkálatok foganatosításának biztosí-
tása czéljából az 1881-ik évi ápril hó 11-ik napjának d. e.
11 órájára a zemplénmegyei m. kir. építészeti hivatal helyi-
ségében (Sátoralja-Ujhelyben) zárt ajánlati versenytárgyalás
fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva a vállalkozni óhajtok, hogy a
fentebbi munkálatok kivitelének elvállalására vonatkozó s az
árlejtési feltételekben előirt 10%-nyi, azaz 112 forintnyi bánat-
pénzzel ellátott — szabályszerű zárt ajánlataikat a kitűzött nap
déléltől 10¹/₂ órájáig a nevezett hivatalhoz annyival is inkább
pontosan beadják, mivel a későbbben beérkezettek figyelembe
nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó művelet és
feltételek a fennevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a
rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1881. évi márcziushó 22-én.

Szunyoghy Dezső,
kir. főmérnök.

3-3

„MARGIT“ gyógyforrás viznek

növekvő fogyasztása a víz kétségbevon-
hatlan gyógyhatásának következménye
és szerencsés vegyiösszetételének bizo-
nyítéka. Mint unicum különös elősmerést
vivott ki **csékély szabad, de gaz-
dag félig kötött szénsav tar-
talma.**

Gyógytani tekintetben kiterjedt al-
kalmazást nyer általjában a **légző-,
emésztő és húgyszervek** hurutus
bántalmainál.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

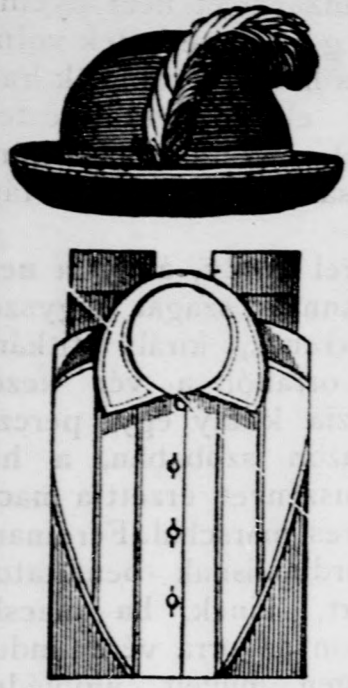
Hamisítások elkerülése te-
kintetéből figyelmeztetik a t. cz. közön-
ség, szükségleteit csak jól ismert he-
lyekről beszerezni.

Megrendelések intézendők:

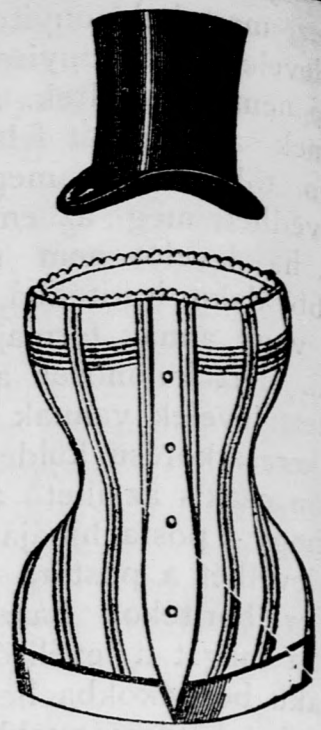
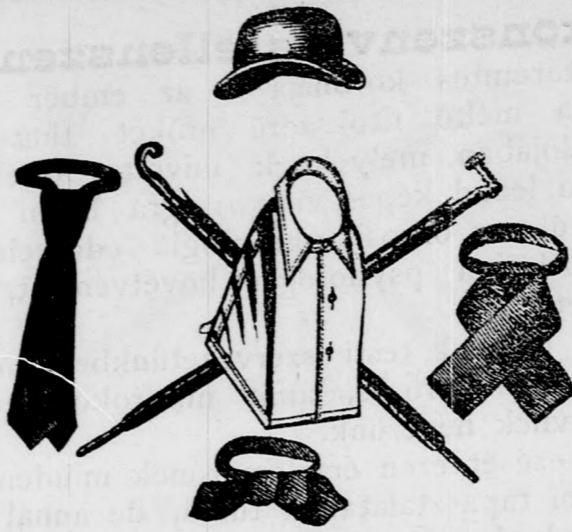
Dr. Karlóvszky utódai

„Margit“ gyógyforrás igazgatóságához

6-14 Munkács mellett.

KELLER ANDOR

uri divat és vászonkereskedése!

Van szerencsém a közelgő tavaszi idény alkalmából, gazdagon felszerelt **uri-, divat- és vászonnemű üzletemet** a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani. Legutóbbi Bécsben tett személyes bevásárlásom következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy cikkeim nagyobb részét gyári áron árusíthatom, raktáromon folyvást készletben tartatik.

„Uri divat raktár.”

Legújabb divatu kalapok, fehér és színes ingek, lábravalók, harisnyák, gallérok és kézelők, legújabb francia nyakkendők, melltűk, ing- és kézelő-gömbök nagy választékban; esőköpenyek, nap- és esernyők, szivar-, pénz- és dohány-tárczák, fésűk, haj- és ruhakefék, „Tax”-féle zsebkések, sétapálczák, utazó kulacsok, bőrdöngők és francia fűzők stb. stb.

Legjobb vászon- és fehérneműek.

Rumburgi, kréasz, irlandi és valódi szileziai vásznak, grátlik, valódi Schrott-féle chiffonok, kanavászok és nánginok, asztalneműek minden nagyságban, $\frac{1}{4}$ csinvatok, pamut, vászon és selyem zsebkendők, u. m. mindenféle törülközők és még ezeken kívül sok számú szakmába vágó cikkek.

A n. é. közönség pártfogásáért esd

KELLER ANDOR,
uri-divat- és vászonnemű-kereskedése,
a Vadászúrt-szállodában, a kék csillaghoz.

5-6

Üzlet nyitás.

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. cz. közönséget értesíteni, miszerint ezelőtt másfél évvel félbeszakított

kocsigyártó, czég- és czimerfestő

üzletemet újólág megnyitom.

Elvállalok szakmába vágó munkákat; ugymint: **kocsifényezést, pamlagozást; épületeknél ajtó és ablakfényezést s fautázzattal való mázolását; oltároknál előforduló aranyozás és márványozást; czég- és czimerfestést; pamlagozást; (Tapezieren) tekeasztal-bevonást; tükör- és képketerek újbóli aranyozását; tálcák fényezését stb.** a mai legkényesebb igényeknek megfelelőleg s a **legjutányosabb** áron.

Szakmámhoz tartozó tapasztalataimat a fővárosok legkiválóbb műhelyeiben szereztem s képességemnek szintén egyik bizonyítványa az: hogy az itteni legközelebbi gazdasági kiállításon fényezési munkálataimért **I. osztályu díszoklevéllel** lettem kitüntetve.

Elvállalok a fentebbieken kívül s készítek

mindennemű és alaku kocsikat

teljes felszereléssel a legegyszerűbbtől a legizlésesebb kiállítással.

Üzlethelyiségem: Kazinczy-utca 662. sz. a.

Tisztelettel:

Réday Lajos.

Táncziskola.

Testi alkat és erő kifejlesztésére
Sátoralja-Ujhelyben a Dianna-fürdő termében.

A táncoktatásban- és az aesthetika tornászban (táncoktatás a legújabb rendszer szerint, mint az ifjuság testi képzésének alapja) nyitott tanidényre, **folyó hó apríl 12-től** fogva naponta előjegyzések elfogadtnak. Az első éves tanulók 7 frt, a második éves gyakorlók 4 frt, a harmadévesek pedig csak zenedit fizetnek.

Az oktatás különféle osztályokban folyó hó 18-án veszi kezdetét.
Lakásomon a „Vörös ökör” vendéglő emeletén, az összes avagy egyes tánczokból, kívánatra külön oktatást adok.

Mély tisztelettel
Rózenblum Izidor,
táncztanító.

1-2

Házaladás.

A pataki utcáról a Hecksére felvezető kis utcában 195-ik számú ház, legszárazabb s legegészségesebb talajon a venni hajlandónak legjutányosabb áron eladó.

Értesítést ad

Rollay István,
okl. gyógyszerész,
UJPESTEN.

1-3

S.-a.-Ujhely. Nyomatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Meghívás.

A borsod-miskolczi kiházasító-egylet **rendkívüli közgyűlésére** az egyleti tagok folyó évi aprilishó 28-ik napja reggeli 10 órára Miskolcra a „Korona” czimű vendéglő nagytermébe meghivatnak.

Tárgyai:

1. A mult 1881. évi junius 1. és 4-én tartott egyleti közgyűlésből a felszámoló és felügyelő bizottsági tagok működésök megvizsgálása végett kiküldött tagoknak eljárásokról jelentések.

2. Az egylet vagyona állásának a felszámoló és a felügyelők általi jelentése.

3. A megállapított osztókulcs alapján a kereskedelmi törvény 205. és 252. §-ai épségben fentartásával az egyleti alapszabályok 23-ik §-a utolsó pontja meghagyása szerint a megtörtént pénzkiosztás után fenmaradandó összegnek a felszámoló és felügyelő-bizottság véleménye folytán a miskolczi rom. katolikus, helvét, ágostai hitvallású és zsidó egyházak elemi iskoláikra és a miskolczi polgári iskolára egyenlő arányba lenne fordítandó, azon megszorítással, hogy mindenik egyház a részére jutandó összeg kamatait a tőke épségben hagyásával, kizárólag a szegény és árva gyermekek részére könyvek és iskolai szerrek vételére és semmi más célra nem fordíthatja, nemkülönb a polgári iskola sem.

4. Az eddigi felszámoló, felügyelők és felülvizsgálók további működésök meghagyása, vagy felmentésök, nemkülönb napdijaik megszüntetése vagy további folyósítása elhatározása.

5. Minden egyleti tag, ki tagsági minőségét az egylet ügyeibe való beavatkozhatóságát jogosultságai a felszámoló és felügyelő-bizottság előtt az 1880. évi junius 1. és 4-én tartott közgyűlés megállapodásához képest igazolandja az ugyanazon bizottságtól beléptijegyet nyer, a közgyűlésben részt vehet.

6. A beléptijegyek a közgyűlést megelőző 8 napok alatt fognak az egylet helyiségében d. u. 2 órától esti 6 óráig kiosztatni.

Miskolcz, 1881. márcziushó 28.

**Az egylet felszámoló
és felügyelő bizottsága.**